

Opschrift

Vergadering van 11 februari 2020

Nummer: 2020_MV_00047

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Tine De Moor: Buurzame stroom

Raadslid(-leden):

Tine De Moor - Groen

Bevoegd: Tine Heyse

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Het onderzoeksproject Buurzame Stroom, dat liep van maart 2018 tot januari 2020, had als doel om in een deel van de wijken Sint-Amandsberg/Dampoort zoveel mogelijk zonne-energie op te wekken, zonne-energie toegankelijk te maken voor alle sociale groepen en tegelijkertijd te onderzoeken hoe het elektriciteitsnet stabiel kan gehouden worden.

Het zorgde voor 2.535 bijkomende zonnepanelen in Sint-Amandsberg en Dampoort, een verdubbeling van de capaciteit in de buurt. In een rapport hebben de partners meer dan 40 aanbevelingen voor de grootschalige, sociale uitrol van zonne-energie.

Vraag:

- Hoe gaat de stad verder met de conclusies en aanbevelingen van Buurzame Stroom?
- Hoe zullen ze de komende jaren bijdragen aan het sociaal klimaatbeleid?
- Hoe zal de stad zich ervoor inzetten om de aanbevelingen bekend te maken bij hogere overheden?
- Wat zijn de mogelijkheden om dit naar de rest van Gent uit te rollen?

Antwoord

20 februari 2020

Als antwoord op uw eerste vraag, ‘Hoe gaat de stad verder met de conclusies en aanbevelingen van Buurzame Stroom?’, wil ik alvast meegeven dat we daar nog geen definitieve uitspraken over kunnen doen. Het rapport is nog vers van de pers en we zijn nu bezig met de verwerking van de aanbevelingen bij het opstellen van het nieuwe klimaatplan. Maar nu al zijn er een aantal grote lijnen duidelijk geworden.

Buurzame Stroom was een project met drie doelstellingen:

1/ verdubbeling van de capaciteit aan zonnepanelen in een afgebakend gebied in Dampoort/Sint-Amandsberg

2/ zonnestroom ter beschikking stellen van minder voor de hand liggende doelgroepen: mensen met taalbarrière, appartementsbewoners, huurders, kwetsbare doelgroep

3/ technisch onderzoek naar het elektriciteitsnet van morgen (met opslag van overschot aan stroom, stabilisering van het net, afstemmen vraag en aanbod)

In nog een anderhalf jaar tijd is het gelukt om de eerste doelstelling te verwezenlijken: de verdubbeling van de capaciteit van zonnepanelen. Dankzij het project werden er zonnepanelen gelegd op 102 woningen van gezinnen, 2 appartementsgebouwen, 8 huurwoningen, 2 scholen en 8 gebouwen van bedrijven en organisaties. In totaal 2.535 zonnepanelen, goed voor 720 kWp (kilowattpiek). Lokaal werd er ongeveer voor 1 miljoen euro lokaal geïnvesteerd door burgers, bedrijven en organisaties. Op de andere doelstellingen kom ik straks terug.

Uit Buurzame Stroom is gebleken dat er nog altijd **een groot draagvlak** is voor zonnepanelen. Het projectsecretariaat werd voortdurend gecontacteerd door mensen die wilden deelnemen of informatie vroegen over het project. Er is dus nog een groot potentieel op de Gentse daken van burgers en bedrijven en scholen om zonnepanelen te plaatsen.

Aan de andere kant zijn er nog **reële drempels** te overwinnen om mensen te overtuigen: onvoldoende vertrouwen in rendabiliteit, opkijken tegen de rompslomp of onvoldoende spaargeld om te investeren. Een zeer belangrijke les is: ontzorgen, ontzorgen en ontzorgen.

Buurzame Stroom ondervond de kracht van **communicatiecampagnes, ontzorging** en financiële instrumenten zoals de **energielening**.

Daarnaast bleken privé-banken niet echt geïnteresseerd in leningen voor zonnepanelen met **lage rente en lange looptijd**. Zij hebben wel een aanbod met korte termijnen, maar dan liggen de rentevoeten te hoog. De Vlaamse en Gentse energieleningen voor burgers blijven dus van groot belang.

∅ In het nieuwe klimaatplan zullen communicatie, ontzorging en energieleningen centraal staan in de uitwerking van de strategie voor zonnepanelen bij particulieren.

Hoe zullen ze de komende jaren bijdragen aan het sociaal klimaatbeleid?

Wat we geleerd hebben van Buurzame Stroom is dat de verschillende doelgroepen op een aparte manier moeten benaderd worden: huurders, mensen met een taalbarrière, kwetsbare groepen... Daarbij blijkt dat dat **vertrouwen wekken** en werken met eenvoudige voorwaarden en een eenvoudig kader belangrijk zijn om mensen te overtuigen.

Wat we ook geleerd hebben is dat bij de kwetsbare doelgroep bleek enkel inzetten op zonnepanelen geen aan te raden strategie, net omdat hun dak vaak niet geschikt was voor zonnepanelen. Het is absurd om zonnepanelen te installeren op woningen waar het dak niet van in orde is.

Maar een gecombineerde aanpak van zonnepanelen, dakrenovatie en isolatie blijkt vaak wel rendabel. De opbrengst van de zonnepanelen draagt bij aan de terugbetaling van de investeringen in isolatie en renovatie. Ook helpt de combinatie van de verschillende renovatiewerken om allerhande premies aan te kunnen vragen.

ø We onderzoeken of we de zonnepanelen kunnen integreren in andere programma's zoals Gent Knapt Op. Zo kan de rendabiliteit daarvan omhoog.

Zonnedelen en energiegemeenschappen

Verder willen we echt wegen op de uitwerking van de wetgeving inzake energiegemeenschappen en zonnedelen. Huurders, appartementsbewoners en mensen met een ongeschikt dak kunnen investeren in zonnepanelen in de buurt, bijvoorbeeld op een school of een bedrijf met een groot dak. De opbrengst van die zonnepanelen wordt via de digitale elektriciteitsmeter rechtstreeks van hun energiefactuur afgetrokken.

Er komt nieuwe wetgeving aan, vanuit Europa. Daarin bieden energiegemeenschappen bieden kansen. Dat zijn burgers die samenwerken om samen elektriciteit te produceren, zoveel mogelijk zelfgeproduceerde elektriciteit te verbruiken en elektriciteit te verhandelen (al dan niet binnen de gemeenschap) of te delen.

Het elektriciteitsnet van morgen

Een derde aspect van Buurzame Stroom was de uitbouw van het elektriciteitsnet van de toekomst. Lokale productie, verbruik en opslag staan daarbij centraal. Hoe kunnen we het net stabiel houden en de opbrengst van zonnepanelen maximaliseren met batterijen, elektrische wagens, hybride warmtepompen, slimme sturing? Voor deze experimenten is het nog te vroeg voor conclusies. Ze zijn nog niet afgerond op dit moment. We verwachten de resultaten tegen het eind van het jaar, wanneer het project officieel afloopt.

Hoe zal de stad zich ervoor inzetten om de aanbevelingen bekend te maken bij hogere overheden?

Veel van de aanbevelingen die in het rapport worden gedaan, zijn gericht aan andere beleidsniveaus: van Europees over federaal en vooral Vlaams. Door de uitgebreide communicatie over het project hopen we dat veel van die aanbevelingen worden

opgepikt, onder andere in de uitwerking van het beleidskader rond energiegemeenschappen. Dat wordt dit jaar uitgewerkt door Vlaanderen.

- Op de voorstelling van het rapport waren 120 mensen aanwezig, van buurtbewoners tot een vertegenwoordiger van de Europese Commissie.
- Vandaag nog is een delegatie van het consortium van Buurzame Stroom op bezoek geweest bij het kabinet van Vlaams minister voor Energie Zuhal Demir.

Wat zijn de mogelijkheden om dit naar de rest van Gent uit te rollen?

Kunnen we Buurzame Stroom zoals het nu was opgezet, zoveel mogelijk zonnepanelen, sociaal en technisch overnemen voor de rest van de stad? Neen, dat niet. Buurzame Stroom had zowel de doelstelling om zoveel mogelijk zonnepanelen te installeren én tegelijkertijd een experiment te zijn. Dat maakte het bijzonder leerrijk, maar ook complex. Buurzame Stroom was geen actiemodel dat zomaar gekopieerd kan worden.

Wat we gaan doen is, zoals daarnet beschreven, de belangrijkste lessen integreren in het beleid van de stad dat is gericht naar de verschillende groepen (burgers, kwetsbare gezinnen, bedrijven...).

We hebben geleerd dat het mogelijk is om in een niet voor de hand liggende wijk het aantal zonnepanelen op korte termijn te verdubbelen. Dat sterkt me in de overtuiging dat we ook in de rest van Gent nog grote stappen voorwaarts kunnen zetten.
